

Innhold

- Bakgrunn
 - Hva er hjerneslag og TIA?
 - Hvordan oppdager man et slag? Symptomer på hjerneslag
 - Akutt behandling
 - Utredning
 - Behandling videre, prognose
-

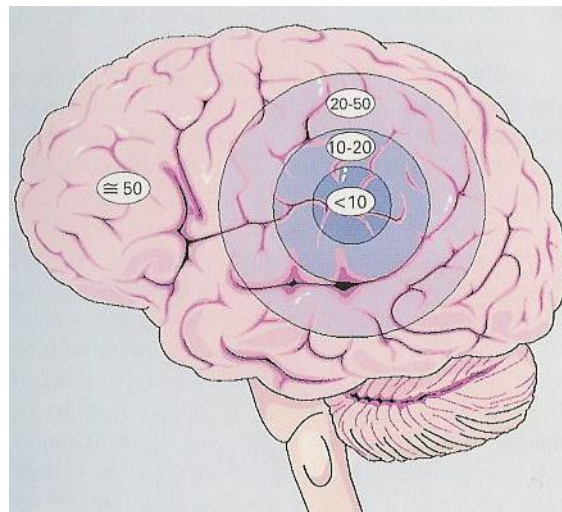
Bakgrunn

- 10.000 slag i året (Fallende tendens)
- 2-3000 TIA per år
- Snittalder 75 år (16% er under 60år)
- Hyppigste årsak til alvorlig funksjonshemning

70% er selvhjulpne etter 3 mnd
(Norsk hjerneslag register 2015)

Hva er hjerneslag og TIA ?

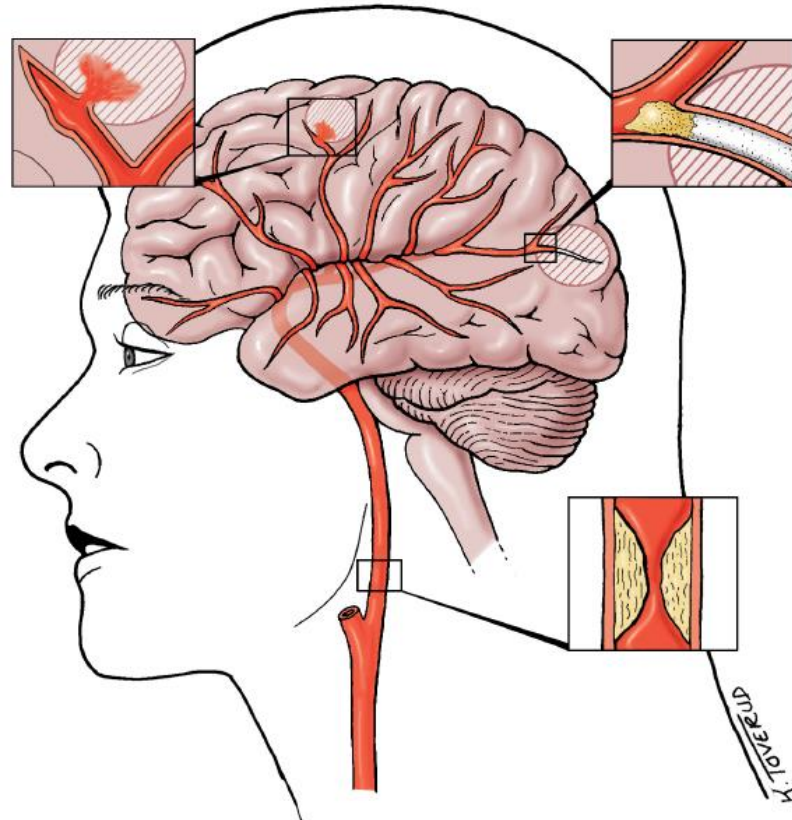
Plutselig tap av hjernefunksjoner grunnet blodpropp eller blødning

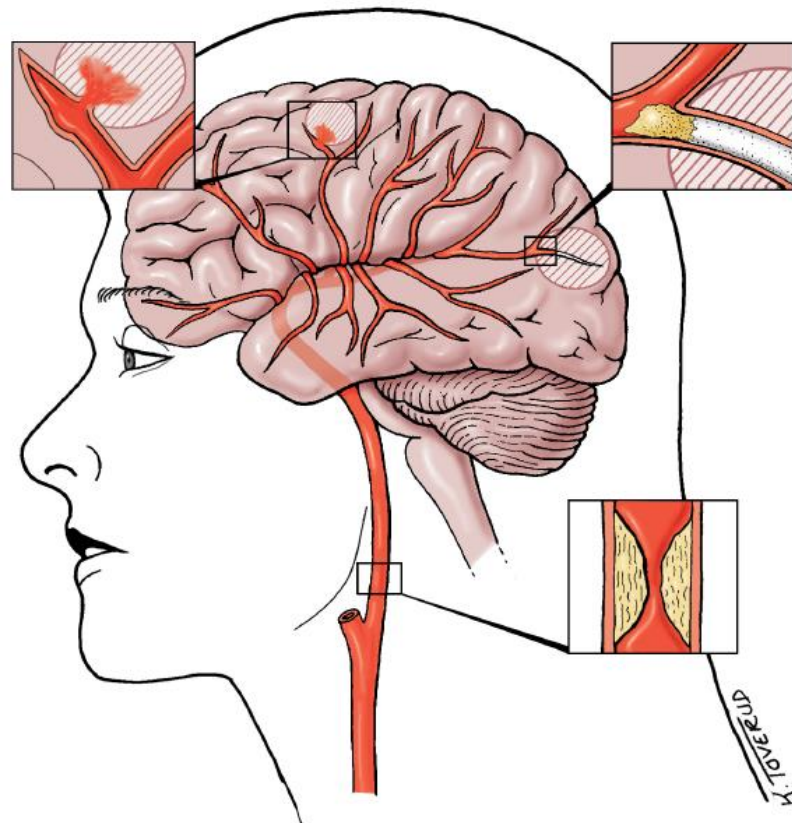
TIA = "drypp" – Da varer utfallene under ett døgn, men det er samme sykdom og behandles og utredes likt

Hva er hjerneslag ?

Blødning
15%

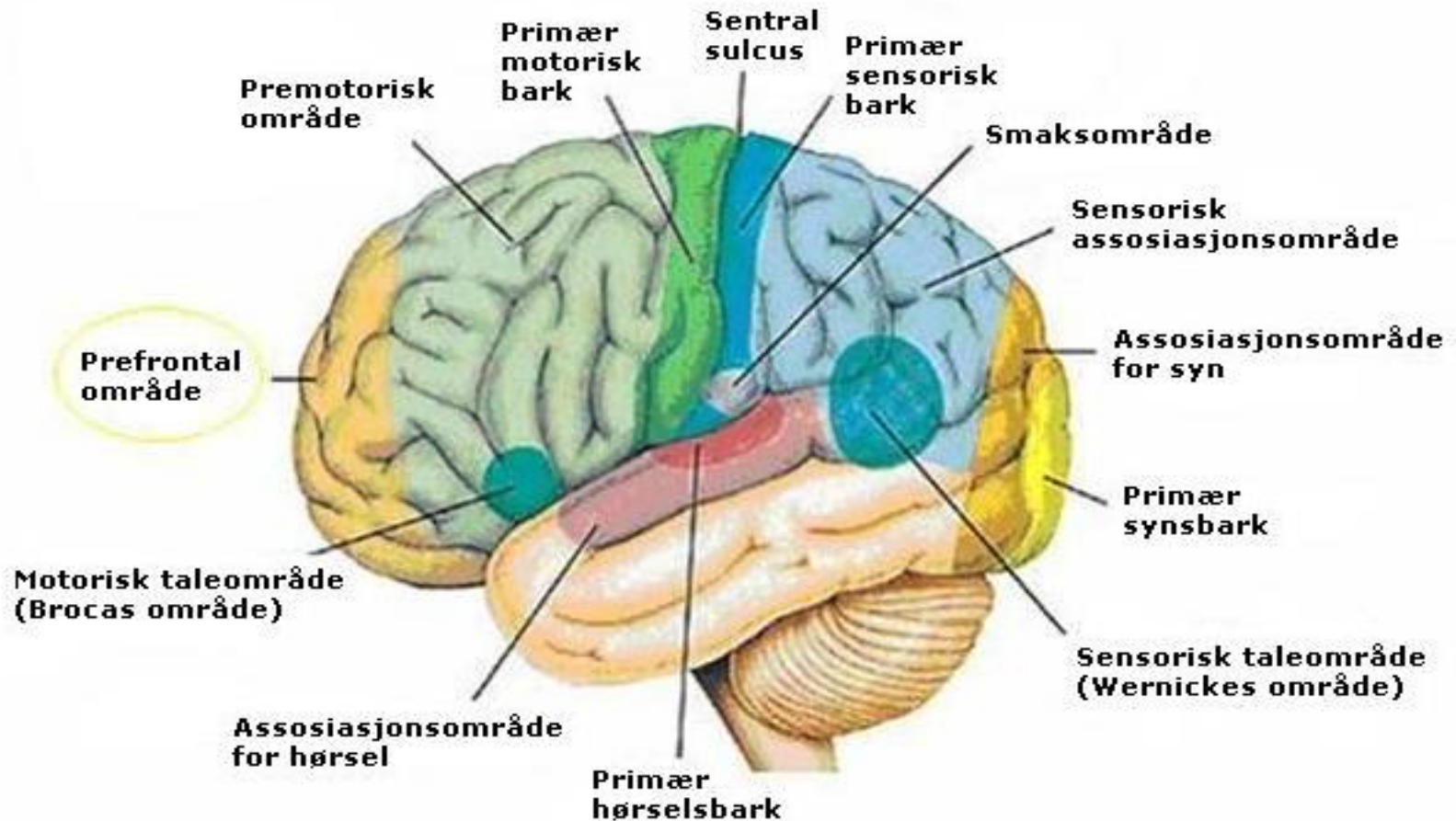

Hva er hjerneslag ?

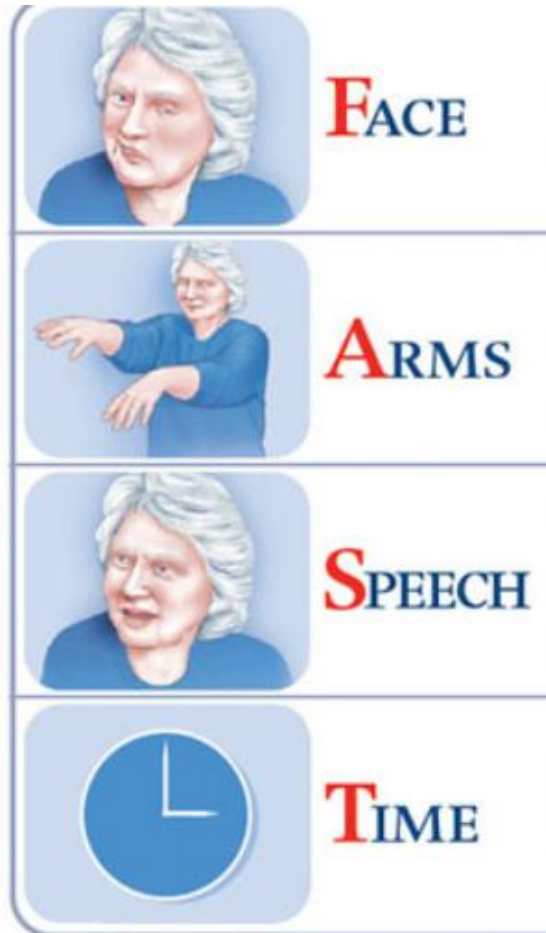

**Blodpropp
85%**

Symptomer/utfall avhenger av hvor i hjernen skaden sitter

Symptomer på hjerneslag

77 % har minst et "FAST" symptom

Smile

Henger munnvik?

Løfte armen, er den svak/ nummen?

Gjenta en setning

Er talen snøvlete eller rar, ordleting?

Ring 113 for råd!!

Andre hjernebark utfall

i tillegg til lammelse og endret følelse

Høyresidig slag

- Rom-retningsproblem
- Neglekt – nedsatt oppmerksomhet
- Nedsatt innsikt
- Synsfelt bortfall mot venstre

Venstresidig slag

- Afasi : språkvansker
- Apraksi –forstår ikke praktisk utførelse
- Agnosi-klarere ikke tolke sanseinput
- Perseverasjon
- Synsfelt bortfall mot høyre

Akutt behandling

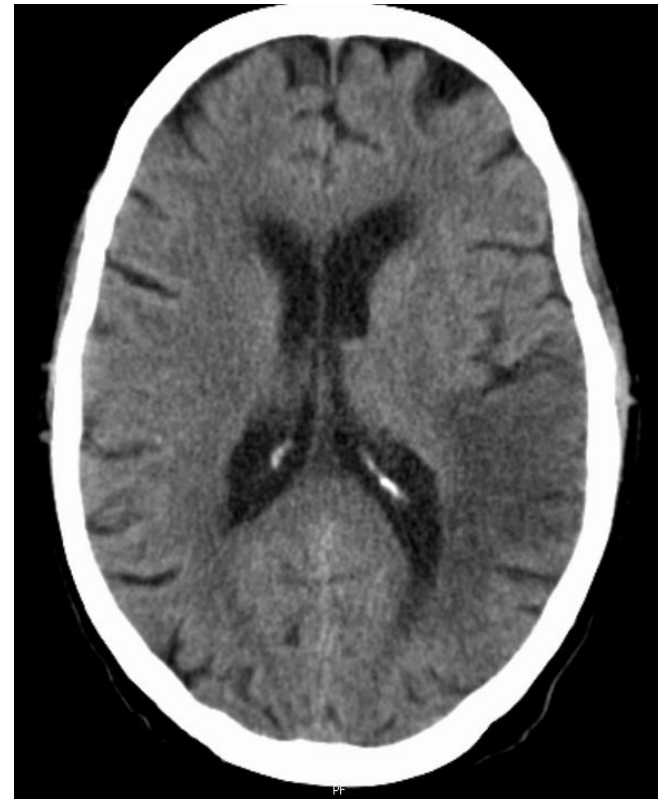

Hva skjer på sykehuset?

Rask CT av hodet

Blødning

Blodpropp

Hvis blodpropp – blodproppløsende medisin?

- Blodproppløsende behandling om <4,5 t (Norge 20-25%)
- Actilyse
- Kontraindikasjoner?

- Tid er hjerne!

< 60 min: 1 av 3

> 4,5 t : 1 av 14

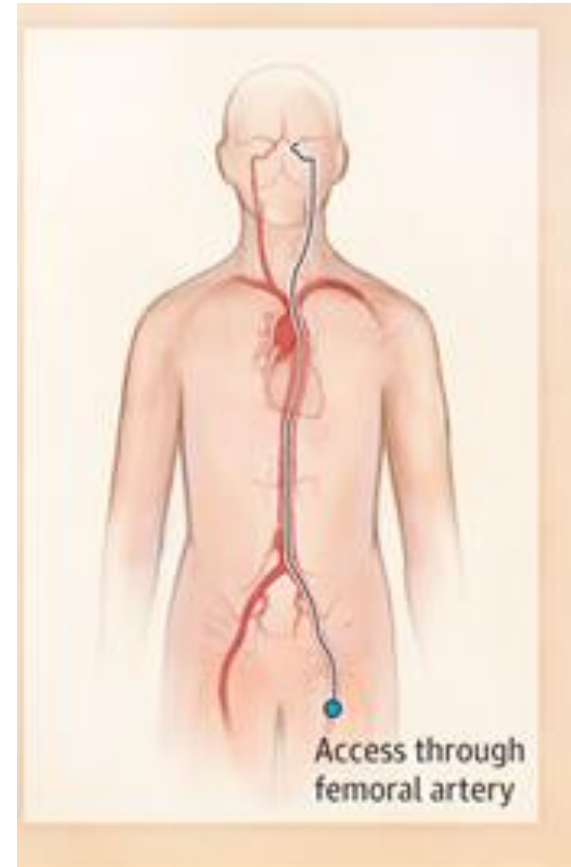
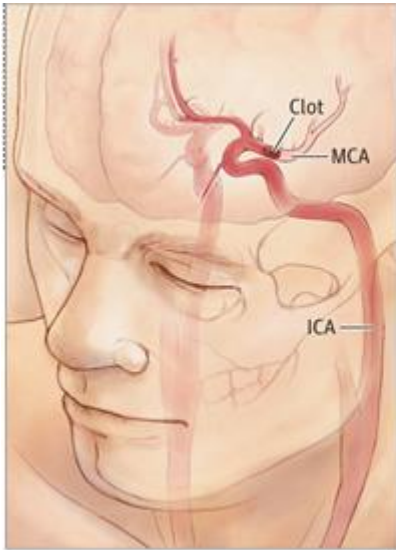

Blodpropp som kan fiskes?

- Trombektomi på Rikshospitalet?
- Indikasjon?
 - Synlige sentrale propper på angiografi
 - Oppstart mulig innenfor et 6-8 timer.
- Kontraindikasjoner :
 - Stort etablert infarkt
 - Manglende teknisk tilgang
 - Annen alvorlig sykdom , feks forventet kort levetid
 - Alvorlig demens

••• VESTRE VIKEN

Ca. 1 av 3 av de som egner seg og får utført "fisking" har god effekt av behandlingen

Slagenhet

- Slagenhetbehandling: REDDER flest liv!
 - Tverrfaglig samarbeid
 - Svelgteste, kartlegge utfall, starte mobilisering
 - Forebygge komplikasjoner!
-
- Kartlegge årsak og risikofaktorer
 - Starte forebygging videre

Utredning

med tanke på årsak og behandling

- CT og evt CT angiografi
- MR
- Ultralyd av halskar
- Blodprøver
 - Kolesterol, Blodsukker, Arvelig blodpropptendens, Vitamin-status, Immunologiske (gikt) -prøver
- Blodtrykksmålinger, evt døgnmåling
- EKG
- Hjerterytmeregistrering 2-3 døgn, eller lengre
- Røntgen av lunger
- Urin – proteiner?
- Ultralyd av hjertet ,evt transøsofagus ultralyd
- Søvnapnoe undersøkelse

Risikofaktorene for slag = angrepspunkt for forebygging

- Atherosclerose – ”åreforkalkning”
- **Høyt blodtrykk**
- Røyking
- Diabetes
- Høye kolesterolverdier
- **Atrieflimmer (kan gi hjertebank, tungpust)**
- Høyt alkoholinntak
- Inaktivitet, overvekt og stress

Foto: Privat

Blodfortynnende ?

- Blodplatehemmende; (kar sykdom)
 - **Albyl-E**
 - **Persantin** (Asasantin Retard er Albyl og Persantin)
 - **Plavix 75**
- Antikoagulasjon; (hjerteårsak)
 - **DOAK** (Direkte Oral AntiKoagulantia),
Xarelto, Pradaxa, Eliquis, Lixiana, obs nyrefunksjon og interaksjoner med medisiner
 - **Marevan** – INR kontroll, grønt i maten påvirker, en del interaksjoner med andre medisiner
 - Mekaniske ventiler må ha Marevan

Blodtrykksbehandling?

Mål < 140/90

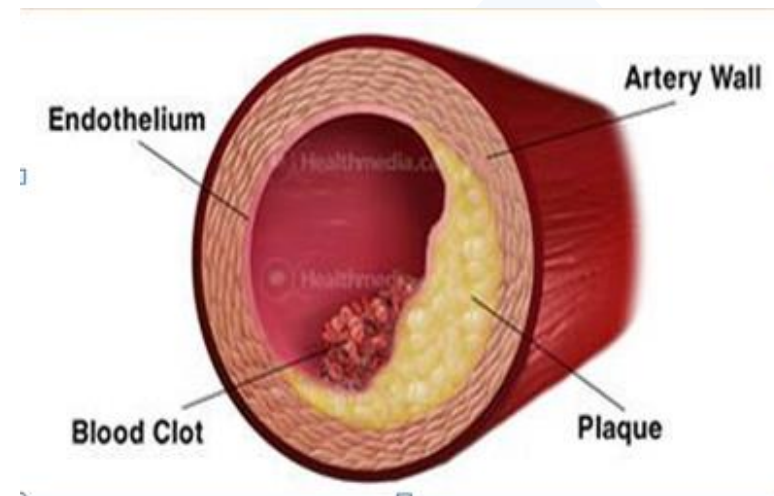
- Finnes mange ulike medisiner som:
 - ACE-hemmere/AII-blokkere: Enalapril, Lisinopril, Kandersatan, Valsartan osv
 - Beta-blokker: SeloZok, Emconcor, Karvedilol osv
 - Kalsiumantagonister: Norvasc, Zanicip osv
 - Vanndrivende: Centyl, Furix
- Alle BT medisiner kan gi blodtrykksfall som bivirkning, særlig om man blir dehydrert (svimmelhet, hodepine, slapphet)

Kolesterolsenkende?

Mål: LDL < 1,8

Statiner

- Simvastatin (Zocor), Atorvastatin (Lipitor), m. fl.
- Bivirkninger ofte dose avhengig: muskelverk, mageplager
- Stabiliserer karveggen, senker kolesterol, hindrer økende avleiringer i karvegg

Høyt blodsukker/diabetes?

Mål HbA1C < 53 mmol/mol (7,0%)

- Noen har "uoppdaget sukkersyke"
- Medikamenter
 - Metformin, obs diare, luft smerter
 - Amaryl, Mindiab, obs lavt sukker (hypoglykemi)
 - Januvia, Galvus, Forxiga, evt kombinasjoner
 - Insulin

Prognose

- Faren for nytt slag på gruppebasis :10-20% per år
- Faren minskes betraktelig ved endring av livsstil og riktig medisinsk behandling! (<5%?)

